

Lausunto

26.1.2022

 VN/31665/2021
 VN/31665/2021-VM-38

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: MMM:n lausuntopyyntö 16.12.2021, VN/31665/2021

VM:n lausunto Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmasta 2021-2027 ja sen ympäristöselostuksesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen ohjelmasta 2021-2027 (EMKVR-ohjelma) ja sen ympäristöselostuksesta. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

EMKVR-ohjelman laatiminen perustuu yhteisesti hallinnoitavia rahastoja koskevista yleisistä säännöksistä sekä Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annettuihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiin. Jäsenvaltioiden on laadittava ohjelma, jolla Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa toimeenpannaan ohjelmakaudella 2021–2027. Ohjelmassa esitetään strategia, rahoitettavat toimet ja rahoitussuunnitelma sekä muut EU-asetusten edellyttämät tiedot.

EMKVR-ohjelmaa on valmisteltu sidosryhmäyhteistyössä. Valmistelua on ohjannut Euroopan meri- ja kalatalousrahaston Suomen ohjelmaa 2021–2027 valmisteleva työryhmä, jossa valtiovarainministeriö on ollut edustettuna. Valmistelua ovat lisäksi tukeneet paikallisen kehittämisen teemaryhmä sekä meripolitiikan osalta valtioneuvoston kanslian asettama Euroopan meri- ja kalatalousrahaston meripolitiikan rahoituksen ohjausryhmä. Ohjelman ympäristöselostuksen, joka kattaa EMKVR-ohjelman lisäksi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan vesiviljelystrategiat, on laatinut Luonnonvarakeskus.

EMKVR-ohjelman valmistelua on Manner-Suomen osalta ohjannut hallitusohjelmaan perustuva ja valtioneuvoston periaatepäätöksensä 9.7.2021 hyväksytty Kotimaisen kalan edistämishjelma, joka asettaa kansalliset tavoitteet kalan kulutuksen kasvulle ja erityisesti kotimaisen kalan käytön lisäämiselle. Kotimaisen kalan edistämishjelman lisäksi ohjelmassa tehdyt valinnat perustuvat sidosryhmien ja tutkimuksen kanssa työstytyyn kalatalouden nykytila-analyysiin, SWOT-analyysiin ja tulevaisuuskenaarioihin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Valtiovarainministeriö toteaa, että ohjelmaan sisältyvät nykytilan ja nykyisten toimenpiteiden kuvaukset ovat pääosin kattavia ja ohjelman kannalta tarkoituksenmukaisesti yksilöityjä. Kuvaukset liittyvät ohjelmaan sisältyviin SWOT-analyysihin, joiden tarkoituksena on tuottaa perusteltua tietoa ohjelmakokonaisuutta sekä siihen kuuluvien toimenpiteiden ja niiden rahoituksen kohdentamista varten. Ohjelmaan sisältyy yksilöity ja perusteltu kuvaus toimintalinjoista ja niiden puitteissa rahoitettavista toimenpiteistä ja näitä koskevista indikaattoreista.

SWOT-analyysien yhtenäisyys, yhteismittallisuus ja keskinäinen johdonmukaisuus on olennaista ohjelmakokonaisuuden kannalta. Analyysissä on tavoitettu toimenpiteiden ja ohjelmakokonaisuuden kannalta keskeisiä elementtejä, jotka perustelevat ohjelman toimenpide- ja rahoituskokonaisuutta. Analyysessä on jatkovalmistelun aikataulujen rajoissa mahdollista viimeistellä. Olennaista on, että ohjelmaan sisältyvät toimenpide- ja rahoitustarvearviot on mahdollisimman kattavasti, yksilöidysti ja perustellusti kytketty SWOT-analyysihin sekä esitetty selkeästi priorisoidut tarpeet, joita ohjelmassa painotetaan. Tarpeiden priorisointiin tulee johdonmukaisesti ja tasapainoisesti liittyä uuden rahoituskauden strategiaan tavoitteisiin ja olla perusteena niihin tähtäävien toimenpiteiden rahoituksen kohdentamiseen. Tämä tekee ohjelmasta selkeän, havainnollisen kokonaisuuden ja luo mahdollisuuksia saavuttaa ohjelman mukaisella tukiohjelmalla laajempaa ja pitkäkestoisempaa vaikuttavuutta. Selkeys palvelee myös ohjelman väliarviointia.

Ohjelman strategian mukaan sen keskeiset tavoitteet ovat kalatalousalan kestävä kasvun tukeminen, alkutuotannon edellytysten turvaaminen, uudistumisen ja innovaatioiden vauhdittaminen sekä ympäristökysymysten yhä parempi huomioon ottaminen. Tavoitteisiin pyritään tukemalla sekä yleishyödyllisiä että yritysten omia kehittämis- ja investointihankkeita sekä vauhdittamalla julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä innovaatio-ohjelmien avulla. Ohjelmalla pyritään tukemaan ja toteuttamaan innovatiivisia ja hallinnollisesti kevyitä rahoitusmalleja yritysten pienten kehittämishankkeiden sekä yleishyödyllisten ympäristötoimien toteuttamiseksi hyödyntämällä yksinkertaistettujen kustannusmallien tuomia mahdollisuuksia. Kalakantojen ja vesiympäristön tilaa parantavat toimet kytkeytyvät ohjelman ympäristöselostuksessa yksilöityihin tavoitteisiin ja painopisteisiin. Tehokas ja tarkoituksenmukainen viranomaistoiminta on olennainen osa ohjelman toteuttamista tavoitteiden mukaisesti. Valtiovarainministeriö pitää ohjelman strategiaa, tavoitteita ja niiden toteuttamiseksi yksilöityjä keinoja perusteltuina.

Valtiovarainministeriö toteaa, että ohjelman indikaattorit on eritelty toimintalinjoittain tuotos- ja tulosindikaattoreina. Näihin sisältyvät myös tiedot ohjelman välitavoitteista (2024). Suunniteltujen määrärahojen (EU) alustava jakautuminen EMKVR:ssä on yksilöity tukitoimityyppien mukaan ja ohjelmaan sisältyy EU-rahoituksen osalta tukivuositain sekä kansallisen ja EU-rahoituksen osalta toimintalinjoittain ja erityistavoitteittain yksilöity ohjelman rahoitussuunnitelma. Valtiovarainministeriö pitää keskeisenä, että rahoitussuunnitelmassa yksilöity rahoituksen kohdentuminen tukiohjelman sisällä perustuu ohjelman strategiaan tavoitteisiin ja niitä koskevien toimenpiteiden analyysiin ja on mitoitukseltaan oikeasuhtainen. Valtiovarainministeriö on tältäkin osin osallistunut ohjelmavalmisteluun ja pitää linjatun kokonaisrahoituksen kohdentumista ohjelmassa yksilöidyn tavoin perusteltuina.

Ohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää tehokasta viranomaistoimintaa. Ohjelman mukaan osana viranomaistoiminnan tehostamista kehitetään kalastuksen valvontaa ja tiedonkeruuta entistä vaikuttavampaan ja kustannustehokkaampaan suuntaan. Valtiovarainministeriö pitää olennaisena, että ohjelman rahoituksen kohdentamisessa ja hallinnonalan muussa rahoitussuunnittelussa on otettu nämä tavoitteet huomioon.

Valtiovarainministeriö toteaa, että EMKVR-ohjelmassa tarkoitettuja toimenpiteitä toteutetaan ohjelman rahoitusta koskevien linjausten mukaisesti.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Annika Klimenko

Budjettineuvos,
apulaisbudjettipäällikkö

Jonna Berghäll

VN/31665/2021-VM-38

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: